

Hayvanları Koruma Kanunu

Resmi Gazete Tarih : 01.07.2004

Sayı : 5199

Amaç

Hayvanların rahat yaşamalarını ve en iyi şekilde korunmalarını sağlamaktır.

İlkeler

MADDE 4

k) Toplu yaşanan yerlerde beslenen ve barındırılan kedi ve köpeklerin sahiplerince hayvanlarını yavrulatmak isteyenler, doğacak yavruları belediyece kayıt altına aldirarak bakmakla ve/veya dağıtımını yapmakla yükümlüdür.

(Uymayanlara hayvan başına 328 YTL. para cezası verilir.)

Hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı

MADDE 5

- Bir hayvanı, bakımının gerektirdiği yaygın eğitim programına katılarak sahiplenen veya ona bakan kişi, hayvanı barındırmak, hayvanın türüne ve üreme yöntemine uygun olan etolojik ihtiyaçlarını temin etmek, sağlığına dikkat etmek, insan, hayvan ve çevre sağlığı açısından gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.
- Hayvan sahipleri, sahip oldukları hayvanlardan kaynaklanan çevre kirliliğini ve insanlara verilebilecek zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirleri almakla yükümlü olup; zamanında ve yeterli seviyede tedbir alınmamasından kaynaklanan zararları tazmin etmek zorundadırlar.
- Ev ve süs hayvanı satan kişiler, bu hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili olarak yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programlarına katılarak sertifika almakla yükümlüdürler.
- Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanları sahiplenen ve onu üretmek için seçenler annenin ve yavrularının sağlığını tehlikeye atmamak için gerekli anatomik, fizyolojik ve davranış karakteristikleri ile ilgili önlemleri almakla yükümlüdür.

(Uymayanlara hayvan başına 64 YTL. para cezası verilir.)

- Ev ve süs hayvanları ile kontrollü hayvanlardan, doğal yaşama ortamlarına tekrar uyum sağlayamayacak durumda olanlar terk edilemez; beslenemeyeceği ve iklimine uyum sağlayamayacağı ortama bırakılamaz. Ancak, yeniden sahiplendirme yapılabilir ya da hayvan bakımevlerine teslim edilebilir. (Uymayanlara hayvan başına 196 YTL. para cezası verilir.)

Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması

MADDE 6

- Sahipsiz ya da güçten düşmüş hayvanların, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanununda öngörülen durumlar dışında öldürülmeleri yasaktır.

(Uymayanlara hayvan başına 657 YTL. para cezası verilir.)

Cerrahi müdahaleler

MADDE 7

- Hayvanlara tıbbî ve cerrahi müdahaleler sadece veteriner hekimler tarafından yapılır.

(Uymayanlara hayvan başına 196 YTL. para cezası verilir.)

Yasak müdahaleler

MADDE 8

- Bir hayvan neslini yok edecek her türlü müdahale yasaktır.

(Uymayanlara hayvan başına 9.871 YTL. para cezası verilir.)

- Hayvanların, yaşadıkları sürece, tıbbî amaçlar dışında organ veya dokularının tümü ya da bir bölümü çıkarılıp alınamaz veya tahrip edilemez.
- Ev ve süs hayvanının dış görünüşünü değiştirmeye yönelik veya diğer tedavi edici olmayan kuyruk ve kulak kesilmesi, ses tellerinin alınması ve tırnak ve dişlerinin sökülmesine yönelik cerrahi müdahale yapılması yasaktır. Ancak bu yasaklamalara; bir veteriner hekimin, veteriner hekimliği uygulamaları ile ilgili tıbbî sebepler veya özel bir hayvanın yararı için gerektiğinde tedavi edici olmayan müdahaleyi gerekli görmesi veya üremenin önlenmesi durumlarında izin verilebilir.
- Bir hayvana tıbbî amaçlar dışında, onun türüne ve etolojik özelliklerine aykırı hale getirecek şekilde ve dozda hormon ve ilaç vermek, çeşitli maddelerle doping yapmak, hayvanların türlerine has davranış ve fizikî özelliklerini yapay yöntemlerle değiştirmek

yasaktır. (Uymayanlara hayvan başına 1.315 YTL. para cezası verilir.)

Hayvan deneyleri

MADDE 9

- Hayvanlar, bilimsel olmayan teşhis, tedavi ve deneylerde kullanılamazlar.
- Tıbbî ve bilimsel deneylerin uygulanması ve deneylerin hayvanları koruyacak şekilde yapılması ve deneylerde kullanılacak hayvanların uygun biçimde bakılması ve barındırılması esastır.
- Başkaca bir seçenek olmaması halinde, hayvanlar bilimsel çalışmalarda deney hayvanı olarak kullanılabilir.
- Hayvan deneyi yapan kurum ve kuruluşlarda bu deneylerin yapılmasına kendi bünyelerinde kurulmuş ve kurulacak etik kurullar yoluyla izin verilir.

(Uymayanlara hayvan başına 328 YTL. para cezası verilir.)

(Yetkisi olmadığı halde hayvan deneyi yapanlara 1.315 YTL para cezası verilir.)

Hayvanların ticareti

MADDE 10

- Satılırken; hayvanların sağlıklarının iyi, barındırıldıkları yerin temiz ve sağlık şartlarına uygun olması zorunludur.
- Çiftlik hayvanlarının bakımı, beslenmesi, nakliyesi ve kesimi esnasında hayvanların refahı ve güvenliğinin sağlanması hususundaki düzenlemeler Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.
- Yabani hayvanların ticaretine ilişkin düzenlemeler Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.
- Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, annenin ve yavrularının sağlığını tehlikeye atmamak için gerekli anatomik, fizyolojik ve davranış karakteristikleri ile ilgili önlemleri almakla yükümlüdür.
- Bir hayvan; acı, ıstırap ya da zarar göreceğ şekilde, film çekimi, gösteri, reklam ve benzeri işler için kullanılamaz.
- Bir hayvan, zarar göreceğ şekilde film çekimi, gösteri ve reklam için kullanılamaz.
- Hayvanların ticari amaçla film çekimi ve reklam için kullanılması izne tabidir.

(Uymayanlara hayvan başına 3.290 YTL. para cezası verilir.)

Hayvanların eğitimi

MADDE 11

- Hayvanlar, doğal kapasitesini veya gücünü aşacak şekilde veya yaralanmasına, gereksiz acı çekmesine, kötü alışkanlıklara özendirilmesine neden olacak yöntemlerle eğitilemez.
- Hayvanları başka bir canlı hayvanla dövüştürmek yasaktır. Folklorik amaca yönelik, şiddet içermeyen geleneksel gösteriler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak il hayvanları koruma kurullarından izin alınmak suretiyle düzenlenebilir.

(Uymayanlara hayvan başına 1.645 YTL. para cezası verilir.)

Hayvanların kesimi

MADDE 12

- Hayvanların kesilmesi; dini kuralların gerektirdiği özel koşullar dikkate alınarak hayvanı korkutmadan, ürkütmeden, en az acı verecek şekilde, hijyenik kurallara uyularak ve usulüne uygun olarak bir anda yapılır. Hayvanların kesiminin ehliyetli kişilerce yapılması sağlanır.

(Uymayanlara hayvan başına 657 YTL. para cezası verilir.)

- Dini amaçla kurban kesmek isteyenlerin kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına, çevre temizliğine uygun olarak, hayvana en az acı verecek şekilde bir anda kesimi, kesim yerleri, ehliyetli kesim yapacak kişiler ve ilgili diğer hususlar Bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşü alınarak, Diyanet İşleri Başkanlığının bağlı olduğu Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Uymayanlara hayvan başına 1.645 YTL. para cezası verilir.)

Hayvanların öldürülmesi

MADDE 13

- Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, insan ve çevre sağlığına yönelen önlenemez tehditler bulunan acil durumlar dışında yavrulama, gebelik ve süt anneliği dönemlerinde hayvanlar öldürülemez.
- Öldürme işleminden sorumlu kişi ve kuruluşlar, hayvanın kesin olarak öldüğünden emin olunduktan sonra, hayvanın ölüsünü usulüne uygun olarak bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler.

(Uymayanlara hayvan başına 657 YTL. para cezası verilir.)

(13 üncü madde hükümlerine aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi halinde hayvan başına 657 YTL. para cezası verilir.)

Yasaklar

MADDE 14

- a) Hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövmek, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sıcağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çektirmek.
- b) Hayvanları, gücünü aştığı açıkça görülen fiillere zorlamak.
- c) Hayvan bakımı eğitimi almamış kişilerce ev ve süs hayvanı satmak.
- d) Ev ve süs hayvanlarını onaltı yaşından küçüklere satmak.
- e) Hayvanların kesin olarak öldüğü anlaşılmadan, vücutlarına müdahalelerde bulunmak.
- g) Kesim için yetiştirilmiş hayvanlar dışındaki hayvanları ödül, ikramiye ya da prim olarak dağıtmak.
- h) Tıbbî gerekçeler hariç hayvanlara ya da onların ana karnındaki yavrularına veya havyar üretimi hariç yumurtalarına zarar verebilecek sunî müdahaleler yapmak, yabancı maddeler vermek.
- i) Hayvanları hasta, gebelik süresinin 2/3'ünü tamamlamış gebe ve yeni ana iken çalıştırmak, uygun olmayan koşullarda barındırmak.
- j) Hayvanlarla cinsel ilişkide bulunmak, işkence yapmak.
- k) Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça bir hayvana zor kullanarak yem yedirmek, acı, ıstırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunun gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler vermek.

(Uymayanlara hayvan başına 328 YTL. para cezası verilir.)

- f) Kesim hayvanları ve 4915 sayılı Kanun çerçevesinde avlanmasına ve özel üretim çiftliklerinde kesim hayvanı olarak üretimine izin verilen av hayvanları ile ticarete konu yabancı hayvanlar dışındaki hayvanları, et ihtiyacı amacıyla kesip ya da öldürüp piyasaya sürmek.
- l) Pitbull Terrier, Japanese Tosa gibi tehlike arz eden hayvanları üretmek; sahiplendirilmesini, ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak; takas etmek, sergilemek ve hediye etmek.

(Uymayan işletmelere hayvan başına 3.290 YTL. para cezası verilir.
kesilmiş ve canlı hayvanlara el konulur.)

Pitbull terrier

Japanese tosa

Eđitici yayınlar

MADDE 20

- Hayvanların korunması ve refahı amacıyla; yaygın ve örgün eğitime yönelik programların yapılması, radyo ve televizyon programlarında bu konuya yer verilmesi esastır. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile özel televizyon kanallarına ait televizyon programlarında ayda en az iki saat, özel radyo kanallarının programlarında ise ayda en az yarım saat eğitimci yayınların yapılması zorunludur. Bu yayınların % 20'sinin izlenme ve dinlenme oranı en yüksek saatlerde yapılması esastır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu görev alanına giren hususlarda bu maddenin takibi ile yükümlüdür.
- RTÜK'ün takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için 6.344 YTL. idarî para cezası verilir.

Trafik kazaları

MADDE 21

- Bir hayvana çarpan ve ona zarar veren sürücü, onu en yakın veteriner hekim ya da tedavi ünitesine götürmek veya götürülmesini sağlamak zorundadır.

(Uymayanlara hayvan başına 328 YTL. para cezası verilir.)

Hayvanat bahçeleri

MADDE 22

- İşletme sahipleri ve belediyeler hayvanat bahçelerini, doğal yaşama ortamına en uygun şekilde tanzim etmekle ve ettirmekle yükümlüdürler.

**(Hayvanat bahçelerinde kötü şartlarda barındırdıkları hayvan başına
789 YTL. para cezası verilir.)**

Yasak ve izinler

MADDE 23

- Bu Kanun kapsamında olan ev ve süs hayvanlarının ticaretinin yapılması, ithalatı ve ihracatı ile her ne şekilde olursa olsun, ülkeden çıkarılması ve sokulması ile ilgili her türlü izin ve işlemlerde Bakanlığın görüşü alınmak kaydıyla Tarım ve Kyışleri Bakanlığı yetkilidir.

(Uymayanlara hayvan başına 3.290 YTL. para cezası verilir.)

Cezalar

MADDE 28

- Bu maddenin (b) bendinde atıfta bulunulan 5 inci maddenin birinci, ikinci ve beşinci fıkraları ile (o) bendi dışında kalan fiillerin, veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri, hayvan toplama, gözetim altına alma, bakma, koruma ile görevlendirilmiş olan kişilerce işlenmesi halinde verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.